

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XIII. évfolyam, 59. szám

2010/4.

Régió Nívódíj

A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács 2009. november 24-én született határozata alapján három kategóriában történő Régió Nívódíj megalapításáról döntött, mellyel a régió azon projektjeit kívánta elismerésben részesíteni, melyek például értékké válhatnak mind az adott települések, mind a régió egészére vonatkozóan.

A Régió Nívódíj mintaértékű projektek megbecsüléséhez, szélesebb körben történő népszerűsítéséhez kíván hozzájárulni. A díj megalapításával hagyományt kíván a tanács megalapozni, mely részeként minden évben díjazásban részesülnének azon fejlesztések, fejlesztési stratégiák, melyek a régió értékeinek megbecsüléséhez, a régió identitástudat erősítéséhez nagyban hozzájárulnak. A nívódíjban részesült fejlesztések projektgazdái a tanács kiemelt rendezvényein (fórumokon, konferenciákon) kiemelt előadóként oszthatják meg azon tapasztalatokat, értékeket, melyek nagyban hozzájárultak „ötleteik” sikeres projektté válásához és a projektek hosszú távú fennmaradásához. Díjazott kategóriák: 1. Helyi közösség munkahelyteremtésében kiemelkedő helyi vállalkozás. 2. Civil közösségként a régió értékeinek ápolásáért. 3. Fejlődő település – ötletektől a sikeres megvalósulásig.

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete a Civil közösségként a régió értékeinek ápolásáért kategóriában, a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács 2010. március 17-én hozott határozata alapján Régió Nívódíjban részesült. Az átadáson Dr. Kozma József, a DARFT elnöke mondott köszöntőt. A nívódíj megítélésével 500.000 forint támogatásra, Sólyom Eszter formatervező Régió Nívódíj műalkotására, valamint díszoklevélre jogosult az egyesület.

(A díj indoklásának szövege a 3. oldalon olvasható!)

Vörösmarty Mihály: Deák Ferenc

*Alkudtál s mondtad: „nem kell, amit ti szerettek,
Vagy nem kell úgy, mint élni, szeretni szokás;
Munkabíró lelket kívánok, félni tudatlant,
S félni merőt: amint a haza jobb ügye hí.
És emberszerető szívet, ha vad indulatokkal
És áleszméssel küzdeni síkra kelek.
Tűrni viszályt és pártharagot, s ha kerülni lehetlen,
Régi baráttól is tűrni a néma döfést.
S amint kezdettem fiatalkori lelkesedéssel
Arról hálaimát mondani vég napomon.
Mindezekért a díj, amelyet elérni reményem:
Vajha kicsin legyek a nagy haza hősei közt.”*

1845. április 20. – augusztus 19. közt

sz. 1845. április 20. – 1915. január 28.

VÉLEMÉNYEK A FALUGONDNOKOK

Támasz és biztonság

Milyennek látják egyesületüket, és hogyan élik meg az egymáshoz és a vezetőséghez fűződő kapcsolataikat az öt alföldi megye falu- és tanyagondnokai? Ez állt a középpontjában annak a 2009 augusztusában lezajlott kérdőíves kutatásnak, amelyben a tagság mintegy harmada, összesen 67 ember vett részt.

A kép, amely válaszaikból kirajzolódik, fontos visszajelzés azoknak, akik értük dolgoznak; vannak részletek, amelyek örömmel töltik el, s vannak, amelyek továbbgondolásra készítik őket. Az eredmények önmagukban is alkalmasak a helyzetértékelésre, más falugondnoki egyesületek hasonló tapasztalataival összevetve azonban meg is erősíthetik a sajátos alföldi jellemvonásokat. Összegzésként – immár a számoktól elszakadva – érdemes még egyszer áttekintnünk a kérdőívekből kiolvasható főbb megállapításokat és javaslatokat.

A megkérdezett tanyagondnokok, akik az Alföldön oly gyakori többes szolgálatoknak és az elterjedt intézményi integrációnak köszönhetően általában saját településükön sincsenek egyedül, falugondnok kollégáikkal együtt valamennyien úgy érzik, hogy mindennapi munkájukban támaszt és biztonságot jelent számukra az egyesület. Maguk leginkább akkor keresik a kapcsolatot a kecskeméti iroda munkatársaival, ha azonnali és gyors szakmai segítséget – tájékoztatást, felvilágosítást, információt – kérnek.

Olyan személyes problémával, amit csak a helyi viszonyok ismeretében lehet megoldani, jóval kevesebben fordulnak a szervezet képviselőihez. A tapasztalatok szerint ilyenfajta támogatásra eddig leginkább a munkáltatókkal kapcsolatos nézeteltérések tisztázása érdekében volt szükség. A segítségnyújtás további formáira tett javaslatok ugyancsak az érdekképviselő fontosságát erősítik meg. Helyi szinten ez mindenekelőtt a szolgálatok működésének helyszíni ellenör-

zését (egyfajta monitoringot), országos viszonylatban pedig akár a falu- és tanyagondnoki munkát érintő törvényjavaslatok kezdeményezését is jelentheti. A segítő hivatás jobb anyagi elismerése érdekében és a mindenki életét megkeresítő dokumentáció ügyében teendő lépésekért szintén hálás lenne a megkérdezett tagság. Annál is inkább, mert az egyesület erősségei között – személyes tapasztalataik alapján – többen is kiemelték a gyors, pontos, szakszerű és szívvel-lélekkel végzett ügyintézés, valamint az ügyvezető és munkatársai személyes kvalitásait.

„Nincs olyan alkalom, hogy ne segítenének, ha kérjük.” A legtöbben (25) a tagság nevében fogalmazták meg pozitív visszajelzésüket az egyesület munkatársairól, kiemelve azt, hogy mindig elérhetők, gyorsan és pontosan intézkednek, és mindezt még szívesen is teszik. Akadt olyan válaszadó, aki azt hangsúlyozta, hogy naprakészek mindenben, míg más a vezető tájékozottságát dicsérte. Az ugyancsak elismerésnek számít, hogy nagyon jó az információ továbbítása.

„Bármikor fordulhatok hozzájuk.” Szép számmal vannak olyanok is (13), akik kedvező személyes tapasztalataikat osztották meg velünk. Egy nyugdíjas tanyagondnoknak például sokat jelent, hogy most is meghívást kap minden rendezvényre, másnak a bizalom a legfontosabb, harmadik társuk pedig azért a széles látóköréért hálás, amit az egyesületnek köszönhet. Néhányan, akik a kézzelfogható dolgokra figyelnek, csak annyit írtak, hogy ha volt probléma, meg lett oldva.

„Aki rendszeresen részt vesz a rendezvényeken, meg tud ismerkedni a kollégákkal és a lehetőségekkel.” Három olyan, általánosságban megfogalmazott dicséretet ugyancsak olvashatunk, amelyek bármely egyesület bármely tagjára igaz lehet.

Az egyesületnek nemcsak az a feladata, hogy a falu- és tanyagondnokok mögött állva segítse tagjai munkáját, hanem az is, hogy közös programokkal közelebb hozza őket egymáshoz. Ezek a programok jelentik valójában az egyesületi életet: amellet, hogy alkalmat adnak a tanulásra és a tapasztalatszerzésre, lehetővé teszik azt is, hogy a résztvevők átéljék az összetartozás érzését.

A kérdőívek tanúsága szerint mindenki szerzett már személyes tapasztalatokat ezekről a programokról. A részvételi arányokat tekintve a következő sorrend alakult ki:

1. A válaszadók körében a falugondnoki találkozók a legnépszerűbbek (> 90 százalék). Valószínűleg azért, mert mindig más település rendezi meg őket, a helybeliek így különleges lehetőséget kapnak a bemutatkozásra.
2. A kötelező alaptanfolyam és a továbbképzések (70–79 százalék) csak a második helyen állnak.
3. Az évzáró lakitelki találkozónak (> 60 százalék) – amellet, hogy szakmai és baráti összejövetelek egyszerre – az a vonzereje, hogy a jelenlévők első kézből értesülhetnek a munkájukat érintő aktuális változásokról.
4. A megkérdezettek legalább fele részt vett már a közgyűlésen és/vagy valamilyen szakmai konferencián (50–59

DUNA-TISZA KÖZI EGYESÜLETÉRŐL

százalék), ami azt bizonyítja, hogy az egyesületi tagság számukra nem csupán formáság.

5. A speciális programot kínáló szakmai napok és a más megyébe szervezett látóutak (40–49 százalék) résztvevői a legérdeklődőbb kollégák közül kerülnek ki.

6. A tájékoztatók és a kötetlen személyes beszélgetések (30–39 százalék) már kevesebb embert mozgatnak meg.

7. Az egyéb összejövetel (< 30 százalék) közé tartoznak például az együtt végzetek találkozói, illet azonban nem minden csoport szervez.

A kötelező vagy szabadon választható programok csak a lehetőségét teremtik meg a találkozásnak; az már a tagságon múlik, hogy mennyire tudnak élni ezzel a lehetőséggel.

A kérdőívek alapján úgy látszik, hogy a válaszadó kollégák körében az egyesületi munka hatékonyságát illetően is nagy az egyetértés: döntő többségük 61–100 százalékosnak ítéli ezt az arányszámot. Az összetartozás érzésének átélésére a szakmai programok köré szervezett egyesületi rendezvények teremtenek alkalmat, melyek közül az együttléti kötetlenebb formái, a falugondnoki találkozók és a látóutak a legnépszerűbbek; ezekből többet is szívesen fogadna a tagság. A személyes tapasztalatszerzésre, ami mindenekelőtt a más településen vagy akár külföldön dolgozó kollégák munkájának megismerését jelentené, ugyancsak lenne igény. A „többet” és „mást” megfogalmazó javaslatok azonban önmagukban nem elegendők: a válaszadók szerint a részvétel feltételeit

is meg kell teremteni. Ennek legjobb módja az lenne, ha a munkáltatók megnyerése érdekében a polgármesterek, és az intézményvezetők számára külön rendezvényeket lehetne szervezni. Bár az egyesület, mint közösség értékeihez a megkérdezettek szerint az összetartás, a bizalom és a szeretet is hozzátartozik, arra, hogy a maguk kis világán túllépve tagtársaik érdekében is tegyenek valamit, az állandó időhiány miatt csak kevesen vállalkoznak. Azok, akik mégis igent mondanak, leginkább tapasztalataik átadásával szeretnének segíteni.

A szervezet erősségeinek és gyengeségeinek számbavételkor egyértelműen a pozitívumok oldalára billen a mérleg. A felelősséggel gondolkodó kollégák azonban a nehézségeket, mindenekelőtt a nagy méretek, a nehezen leküzdhető távolságok és a hirtelen megnövekedett taglétszám okozta fő problémát is érzékelik. Az egyesület továbbélésének kulcskérdése ennek tükrében az, hogy a megváltozott keretek között hogyan lehet megőrizni a vertikális és horizontális kapcsolatok azon értékeit, amelyeket oly fontosnak éreznek a kérdőívet kitöltő falu- és tanyagondnokok. A megoldást, ahogy azt többen is megfogalmazták, a kisebb körzetekben vagy akár az egymás közvetlen szomszédságában dolgozó kollégák személyes és szakmai kapcsolatainak szorosabbra fűzése jelenthetné, ami azután a „nagy egészet” is erősítené.

A tanulmány teljes szövege a www.falugondnoksag.hu, egyesület/dokumentumok menüpont alatt olvasható.

Dr. Duró Annamária

Miért kaptuk a Régió Díjat? (Laudáció)

A Falugondnokok Duna-Tisza közti Egyesülete a településeken dolgozó falugondnokok szakmai, érdekvédelmi szervezete, amely 13 éve működik Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok megye területén.

Az egyesület szakszerűen és eredményesen fogja össze a falugondnokokat és a falvakat, a vidék fejlesztéséért tenni akaró tisztviselőket, szakembereket és önkéntes segítőket. Kiemelt feladata a közös érdekek egyeztetése, és mindehhez a szakmai fórum biztosítása, ezáltal a falugondnoki szolgálat támogatása és fejlesztése. Céljai között meghatározó a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének, a foglalkoztatásnak az elősegítése a képzések, továbbképzések szervezésével.

Kezdeményezéseivel, állásfoglalásaival, szakértői javaslataival hatékonyan járul hozzá a falugondnokok szakmai érdekeinek érvényre juttatásához, a falugondnoki munka megbecsüléséhez. Tevékenysége hiánypótló a Dél-alföldi Régió valamint az ezt kiegészítő működési területére

jellemző hátrányos tanyás térségekben. Úttörő kezdeményezéseivel elismerten segíti pl. a hátrányos tanyás térségekben élő nők visszatérését a munkaerő piacra.

Az egyesület kiemelt jelentőséggel kezeli a civil szervezetek közötti partnerség erősítését. A kapcsolatépítésen túl szakmai tapasztalataival segíti – a hasonló adottságokkal és így problémákkal küzdő – a határon túli (pl. Vajdaság, Erdély) szervezetek munkáját. Élve a lehetőségekkel, közös pályázatokkal konkrét feladatok végrehajtásában partnerként vesz részt.

A szervezet hatékonyan kapcsolódott be az európai uniós támogatási rendszerbe. Sikeres pályázati tevékenysége nemcsak saját céljai megvalósításában segítette az egyesületet, hanem példaértékű lehet valamennyi – a jelen nehézségeit a kor időszerű kihívásaiként kezelő – civil szervezet számára országsszerte.

Tevékenységét méltóként ismeri el a Regionális Nívó-díj.

Ramháb Mária, a Dél-alföldi Regionális Közkincs Bizottság elnöke

Tanácsok szakmai programok készítéséhez

Őrizzük a sajátosságokat!

Mindannyian azt szeretnénk, hogy a falugondnoki és a tanyagondnoki szolgálatok településenként megőrizzék egyedi jellegüket, s mindenütt olyan feladatokat lássanak el, amire helyben szükség van. Ehhez kívánunk segítséget nyújtani.

A falu- és tanyagondnoki szolgálatok sokszínűek. Meghatározó a település-szerkezet és nagyság, valamint az ott élők által megélt történelem és hagyomány, de nagyon fontos a falugondnok, a munkáltatója és a közösség, valamint a személyes adottságok, képességek, készségek, mentalitás, és kapcsolatok.

Ha áttekintjük a fentieket, mindegyik szempont esetében 20-30 tényező is rejlik, melyek alakítják a konkrét szolgálat működését. Ha mátrixba helyezzük ezeket a szempontokat, 400-900 variációt kapunk a szolgálatok működési lehetőségeiről, sajátosságairól. Mindezekből levonható az a következtetés, hogy a minden szabályozás korlátozza a szolgálatokban rejlő lehetőségeket, azoknak hatékonyságát, a település szükségleteinek kielégítését.

A falu- és tanyagondnoki szolgálatra vonatkozó szakmai programot az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 39. § (5) és (6) bekezdésében, integráltan működő szolgálat esetén pedig ezen túlmenően az 1/2000. (I. 7.) SZCSM

rendelet 5/A. § (1) bekezdésében foglalt tartalommal, részletesen, ellentmondásmentesen és egyértelműen kell elkészíteni. Az Szociális törvény (Szt.) 92/B. § (1) bekezdés c) pontja szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója jóváhagyja a szakmai programot, a 92/C. § (1) bekezdés szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény egyházi, illetve nem állami fenntartója gondoskodik az intézmény szakmai programjának elkészítéséről.

A szakmai programnak összhangban kell állni a vonatkozó jogszabályokkal, az attól való eltérés kizárólag kedvezőbb irányba mutathat azzal, hogy az Szt. 60. § (1) bekezdésében foglalt célt szolgálja, vagyis célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

A falu- és tanyagondnoki szolgálatnak a szakmai programban meghatározott feladatokat kell ellátnia el úgy, hogy az abban foglaltakat a faluban, vagy a tanyavilágban minden további feltétel és szelektálás nélkül köteles nyújtani az

ott élők részére. További mérlegelésnek nincs helye, elbírálást nem igényel a szolgáltatás iránt benyújtott kérelem, alanyi jogon jár a feltételek fennállása esetén a tanyavilágban vagy a kisfaluban lakóknak. A hatályos szakmai programnak mindenkor összhangban kell állnia a tényleges munkával.

A vállalt feladatokat a település, a tanyavilág és az ott élők szükségleteihez kell igazítani, ennek megfelelően kialakítva az ellátási területet. Így a falu- és tanyagondnoki szolgálatok egyediségét tükrözi a szakmai program. Nem célszerű a központilag elkészített, „egyszerű” szakmai program használata.

A 600 fő alatti kistelepüléseken, illetve a tanyavilágban a falu- és tanyagondnoki szolgálat igénybevevőinek meghatározásánál a jogszabályban foglalt szempontokon túl egyéb feltétel vizsgálata jogszabályellenes. Például nem vizsgálható a szociális körülmény, családi állapot, vagyoni viszonyok, kor, egészségi állapot, gyermekszám, rázsorultság, jövedelem. stb.

Egyértelműen kell szabályozni az igénybevétel módját, a jogokat és az igénybe vehető szolgáltatásokat, hogy az ellátottak számára kiszámítható legyen a szolgáltatás. A döntési jogkört a szolgáltatást ténylegesen nyújtó falugondnokhoz, tanyagondnokhoz kell rendelni, biztosítva a szolgálat önállóságát és a szakmai színvonalat.

Minden szolgálathoz tartozik egy gépjármű, mint a munkavégzés eszköze. A gépjármű igénybevételét a szolgálat által ellátandó feladatok alapozzák meg, a szolgáltatás nyújtása során a gépjármű használatára külön engedélyezésnek nincs helye.

A szakmai programban rögzíteni kell, hogy a szolgáltatások igénybevétele ingyenes és önkéntes. A tanyagondnoki szolgálatoknál különösen figyelni kell arra, hogy az ellátási területet pontosan, térképpel körülhatároltan és a lakosok létszámának feltüntetésével kell jelölni.

A szakmai programnak összhangban kell lennie a falu- és tanyagondnoki szolgálatok működését szabályozó egyéb dokumentumokkal.

Dr. Patyi Renáta

Hírek

Falugondnoki alapképzés indul 2010. június 21-én.

A képzés időpontjai:

2010. június 21-25 - Lakitelek,
2011. szeptember 20-24. – Kecskemét,
2011. január 11-15 – Kecskemét,
2011. február 1-5. – Kecskemét,
2011. április 11-15. – Kecskemét,
2011. A vizsga tervezett időpontja: 2011. május 16. – Kecskemét.

A közbenső időszakban kerül sor a helyi és megyei gyakorlatra, a senior falugondnokok látogatására, valamint a falu- és tanyafórumok megszervezésére.

Továbbképzés Ópusztaszeren

Júniusban indul a Segítő szakemberek felkészítése szenvedélybetegekkel és azok hozzátartozóival való hatékony munkára című 40 kreditpontos 40 órás tanfolyam (T-02-070/2008)

Ópusztaszeren. A képzésen segítő szakemberek felkészítése történik, hogy együtt tudjanak működni szenvedélybetegek és hozzátartozóik (alkohol-, kábítószer-problémával, gyógyszerfüggőséggel, játékszenvedéllyel küszködők) életminőségének javításában, életmódjukkal kapcsolatos ártalomcsökkentésben, kezelésbe vételre való motivációjukban, delegálni tudják őket az ellátórendszerben. Egyesületi irodánk telefonszámán (76/507-543) várjuk az érdeklődők jelentkezését.

Falugondnoki találkozók

Pest: Nyársapát

Meghívjuk a Nyársapáton megrendezésre kerülő falugondnoki találkozóra 2010. május 18-án, kedden 10 órára, a Szarka Mihály Művelődési házba (Nyársapát, Sallai I. u. 7.).

A programból:

- A település bemutatása; új fejlesztések települési tervek – Kis Miklós polgármester
- A tanyagondnokok munkájának bemutatása – Bakos Ferenc és Bimbó Pál tanyagondnok
- Önkormányzatok és civil szervezetek együttműködése – Mészáros Zsuzsanna
- Egyesületi, programok, új falugondnoki, tanyagondnoki szolgálatok bemutatkozása
- Szarka-kúria megtekintése, séta a településen
- Ebéd és baráti beszélgetés
- Füle Dénes pincészetében borkóstoló

Csongrád: Sándorfalva

Tisztelettel meghívjuk és elvárjuk a Sándorfalván megrendezésre kerülő falugondnoki találkozóra 2010. május 26-án szerdán 10 órára, a Budai Sándor Művelődési Központba (Sándorfalva, Ady E. u. 7.).

A programból:

- A település bemutatása; új fejlesztések települési tervek, civil szervezetek – Kakas Béla polgármester
- A tanyagondnokok munkájának bemutatása – Kiss Lászlóné és Kálmán Mihály tanyagondnok
- A tanyagondnoki szolgálat helye, szerepe az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézményben – Vári Istvánné intézményvezető
- Civil szervezetek bemutatkozása:
- Lila Akác Nyugdíjas Egyesület – Horváth Sándorné elnök
- Őszikék Nyugdíjas Egyesület – Siska Antal elnök
- Egyesületi, programok, új falugondnoki, tanyagondnoki szolgálatok bemutatkozása
- Séta a település belvárosában
- A sándorfalvi Térségi Alapfokú Oktatási Intézmény tanulóinak műsora – Kaszás László intézményigazgató
- Ebéd és baráti beszélgetés

Bács-Kiskun: Kelebia

Meghívjuk a Kelebián megrendezésre kerülő falugondnoki találkozóra 2010. május 12-én, szerdán 10 órára, az Agrárkereskedelmi Központba (Kelebia, József Attila. u. 79.).

A programból:

- A település bemutatása; új fejlesztések, önkormányzat és civil szervezetek együttműködése – Maczkó József polgármester
 - A tanyagondnokok munkája – Friebert Gábor és Bíró Zoltán tanyagondnok
 - Kulturális törekvések bemutatása – Kovács Márta, a Sántha Márta Könyvtár és Művelődési Ház igazgatója
 - Civil szervezetek bemutatkozása:
 - Kelebiai Nyugdíjas Egyesület – Horváth Zoltán elnök
 - Kelebiai Polgárőr Egyesület – Varga Sándor elnök
 - Kelebiai Nagycsaládosok Egyesülete – Tóth László elnök
 - Kelebiai Karitasz Egyesület – Fodor Zsóka elnök
 - Beszélgetés az önkormányzatok és a civilek együttműködéséről
 - Egyesületi, programok, új falugondnoki, tanyagondnoki szolgálatok bemutatkozása
 - Ebéd és baráti beszélgetés
- Kérjük a falu- és tanyagondnokokat, hogy a településükön eredményesen működő egy-két civil szervezet vezetőjét hozzák magukkal a rendezvényre.

Falugondnoki találkozó Cibakházán

Vendégek öt megyéből

Az év első falugondnoki találkozóját április 15-én tartottuk Cibakházán, a Művelődési Házban, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete és a település önkormányzata szervezésében.

Vendégeink voltak a falugondnokságot működtető Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Pest és Jász-Nagykun-Szolnok megyei települések polgármesterei, alpolgármesterei, jegyzői, falu és tanyagondnokai, intézményvezetői és Cibakháza képviselői, intézményvezetői. Külön örömmre szolgált, hogy meghívásunkat elfogadta Dr. Kecskés Péter főosztályvezető-helyettes a Foglalkoztatási és Szociális Hivatalból. Csörszné Zelenák Katalin üdvözölte a nagy létszámban megjelenteket – ami annak tudható be, hogy eljöttek azok is, akik még most, vagy ezután szeretnék bevezetni a falugondnoki szolgálatot, illetve azok is, akik már régebben voltak találkozókon.

Elsőként Hegyes Zoltán polgármester idézte fel Cibakháza történetét az Árpád kortól napjainkig, beszélt az 1848/49-es forradalom és szabadságharc helyi jelentőségéről, majd

ismertette a jelenlegi terveket, fejlesztéseket, melyek megvalósulását többnyire pályázatok megnyerésével érik el. Szólt a munkanélküliség növekedéséről, illetve arról is, hogy az Út a munkához program keretén belül közel száz fő foglalkoztatását tudják megoldani a kétkezi fizikai munkától a településörök működtetéséig. Beszélt a helyi civilszervezetekről is.

Ezek után a két tanyagondnok mutatta be röviden a munkáját. Őze Sándor elmondta, hogy a mindennapi „rutinfeladatok” mellett feladata a betegszállítás is a városi egészségügyi intézményekbe. Savella Mihály a rendszeres tenni-valókon túl rövid történetben idézte fel, hogy miért is érdemes tanyagondnoknak lenni. Mindketten jelezték, hogy ezt a munkát napi nyolc órában nem lehet elvégezni, csak erős hivatástudatból. Hozzáadték, hogy rendszeres és jó a kapcsolatuk a rendőrséggel, a polgárőrséggel, a településörökkel, a háziorvosokkal, védőnőkkel, a helyi intézményekkel és természetesen a külterületen élő ügyfeleinkkel.

Kelemen Tünde Márta, a Családsegítő Központ intézményvezetője szólt az ottani mindennapokról. Munkatársai a különböző rendezvények lebonyolítása mellett évente hétszázötven főnek adnak segítséget ügyeik intézésben. Kiemelte a pályázatok lehetőségeinek kihasználását, például a nyári horgásztábor megvalósítását. Legutóbb negyvenmillió forintos fejlesztési-felújítási pályázatot nyújtottak be.

Ezután Dr. Kecskés Pétert osztotta meg a hallgatósággal a falugondnoki ellenőrzések tavalyi tapasztalatait. Elmondta, hogy Fejér, Pest, Komárom-Esztergom és Nógrád megyére teljeskörűen terjedtek ki az ellenőrzések. Részleges ellenőrzés volt tizennégy megyében, ellenőriztek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében hatvannégy esetben és Baranya megyében negyvenkét helyen. Kirívó törvényellenességet nem tapasztaltak, még úgy sem, hogy jelentősen megnőtt a falugondnoki gépkocsik száma.

Elmondta, hogy oda kell figyelni az ÁNTSZ-engedélyekre. Arra, hogy az önkormányzati rendeletek összhangban legyenek a szociális rendeletekkel, a szakmai programokkal. Ellenőrizték a munkaruha-juttatás és a menetlevelek vezetését is. Megnézték a falugondnoki szolgáltatási naplót, és megállapították, hogy ezer vizsgálatból három helyen semmiféle nyilvántartást nem vezettek. Az előadó szólt a személyi feltételekről is: fontos a falugondnoki alapképzés, munkaköri leírás, a helyettesítés szabályozása, ellátottjogi képviselő elérhetőségének kifüggesztése. Az ellenőrzés során az ellátottakkal folytatott interjúk során tapasztalhatták, hogy a falu- és tanyagondnokok munkájával mindenütt elégedettek voltak.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a falu- és tanyagondnoki szolgálatokat rugalmasság, magas költséghatékonyság jellemzi, együttműködnek

más intézményekkel, sikeresen csökkentik a hátrányokat és a falugondnokság bizalmi munkakörnek számít. Ezután vendégünk a feltett kérdésekre válaszolt.

Hegyes Zoltán polgármester közölte, hogy az asztalon levő finom pogácsákat, teasüteményeket, majd az ebéd utáni házi krémest Hegyes Bertalan cukrászmesternek köszönhető, a kóstolásra váró díjnyertes pálinkákat pedig Szicsek János országos versenyeket nyert pálinkafőző mester főzte. A szünetben mindenkinek alkalma nyílt kötetlen beszélgetésre, tapasztalatcserére és a szíves vendéglátás élvezetére. A falugondnoki egyesület vezetősége megköszönte a polgármesternek, az alpolgármesternek a, a képviselő testületnek, és a mindazoknak a személyeknek a munkáját, akik elősegítették e színvonalas és sikeres rendezvény lebonyolítását.

Meglepetésként színpadra lépett a Székelyföldről érkezett Ónodi Tibor, aki csíki székely autentikus népzene adott elő hegedűvel, énekszóval. A hallgatóság vastapssal honorálta zenéjét. A hangulat csak fokozódott, amikor a cibakházi Nyugdíjas Klub többszörös nívódíjjal rendelkező népdalkórusa énekelt repertoárjából a jelenlevők nagy örömeire.

Ezután Csörszné Zelenák Katalin adott tájékoztatást az egyesületet és a falugondnokságot érintő néhány fontos

történeusről. Íme, címszavakban: a Duna-Tisza közti egyesület április elsején Régiós Nívódíjat kapott. Az elmúlt időben két csoport (összesen 36-an) végzett a falugondnoki alapképzésen. Június utolsó hetében új képzés indul. Befejeződött egy EU-s pályázat nyolc település önkormányzatának összefogásával. Sikeres eredményt vár az egyesület a magyar-szerb határon átnyúló pályázaton. Újabb továbbképzésekre jelentkezhetnek a falu- és tanyagondnokok.

Sorra bemutatkoztak az új falugondnoki szolgálat bevezetését tervező települések képviselői. A délelőtti programok lezárásaként sétát tettünk a 1849 februárjában lezajló cibakházi csata helyszínén, megismerve a Holt-Tisza leghosszabb,

körülbelül 17 kilométeres szakaszát, annak minden természeti szépségét. A helyszínen Sebestyén László alpolgármester ismertette vendégeinkkel a csata kimenetelét. Séta közben ismét lehetőség nyílt baráti beszélgetésre, tapasztalatok cseréjére. A művelődési házban feldíszított, megterített asztalok várták a vendégeket. Levetítették a település természetvédelmi értékeiről készült kisfilmet, s bizonyára sokan kedvet kaptak arra, hogy családotól is ellátogassanak a településre. Finom volt a pörkölt, amint a házi készítésű krém is. Jó volt látni, hogy milyen sokan összejöttek. Ez a rendezvény is összetartásunkat erősítette.

Savella Mihály tanyagondnok

Gyomaendrődi bankett

A falugondnoki alapképzés második csoportja a sikeres záróvizsgát követően, április 18-án bankettet tartott Gyomaendrődön. Havelda János és Tímár Károly helybeli tanyagondnok nagy lelkesedéssel szervezte a találkozót. A rendezvénynek a Bónomzugi holtág partján lévő – Havelda János tanyagondnoki körzetében található – Tüskevár Pihenőház adott otthont, mely a Hétszínvirág-Tüskevár Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Betéti Társaság fenntartásában működik.

A hallgatók közül tizennégyen vettek részt a rendezvényen, továbbá eljöttek a meghívott vendé-

gek, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete képviselőjében Csörszné Zelenák Katalin és Sümeginé Ország Edit, a gyomaendrődi Városi Gondozási Központ vezetője, Mraucsik

A résztvevők egy csoportja

Lajosné, és a Hétszínvirág Közhasznú Bt. munkatársai.

A szervező tanyagondnok bográcsban készítették a marhapörköltet, miközben a tanfolyamtagok és családtagjaik egyre emelkedőbb hangulatot teremtettek az ebédhez. Ez a találkozó a képzés búcsúja volt s egyben kezdete a jövőbeni kapcsolatnak. A több száz kilométerről is érkező falu- és tanyagondnokok jó hangulatú baráti és szakmai beszélgetések után délután öt óra körül elköszöntek, de voltak, akik eltöltöttek egy horgászattal, nyársalással egybekötött vendégéjszakát is, és csak másnap délelőtt tértek vissza a hétköznapi életükbe.

Havelda János

Egyetemisták a határban

Április 25-én folytatta a múlt év őszen megkezdett munkáját a kiskunsági Tanyakollégium. Ez már a második volt. Az első nagyszabású kutatás, a Szent István Egyetem 120 hallgatójának és tanárának részvételével, 2002-ben és 2003-ban zajlott.

Azóta sok minden történt. Az MTA Regionális Kutatások Központja Alföldi Tudományos Intézete a Tanyakollégium 24 tanyás településen folytatott kutatásait 2004-től kiterjesztette a Duna-Tisza közti Homokhátság egészére. 2007-ben megalakult a Magyarországi Tanyákon Élők Egyesülete, melynek kezdeményezésére parlamenti határozattervezet született a tanyák és tanyás térségek megőrzéséről és fejlesztéséről. Az Országgyűlés pedig 2009 májusában egyhangúlag elfogadta ezt a határozatot.

A múlt év őszen újraindult Tanyakollégium célja egy tanyatörvény előkészítése. Nagy szükség van erre, hiszen a tanyák népe rengeteg gondal küszködik. Számos tanyából ma is hiányzik a villany, az utak néhol az év egy részében autóval járhatatlanok, gyenge a közbiztonság, az éghajlatváltozás miatt a talajban fogy a víz,

kevés a tanyákon élők helyzetét javító központi támogatás. Az önkormányzatok olykor szinte erejükön felül segítik a tanyák lakóit, kiválóan működik a tanyagondnoki szolgálat, vannak nagyszerű orvosok, és a törődés, az emberség szép példáival gyakran találkozhatunk az élet legkülönbözőbb területein.

A gödöllői Szent István Egyetem hallgatóihoz most kecskeméti, gyöngyösi és budapesti diákok is csatlakoztak. A fél évvel ezelőtti kérdőíves felmérés után ezúttal mélyinterjúk születtek az ágasegyházi, ballószögi, bugaci, bugacpusztaházi, csongrádi, fülöpházi, fülöpkabai, gátéri, helvéciai, jakabszállási, jászszentlászlói, kerekgyházi, kocséri, kunszállási, lakiteleki, mórícgáti, nyárlőrinci, orgoványi, pálmonostorai, petőfiszállási, szentkirályi, tiszalpári, tiszakécskei és városföldi tanyákon. A cél az, hogy ne „odafönt” dőljön el, hogy mi a jó a tanyavilágban és mire lenne szükség, hogy jobb legyen – hanem mondják meg azt maguk a tanyákon élők. S olyan törvény szülessen, ami ezt a legmesszebbmenőig figyelembe veszi.

Dulai Sándor

A szervezők között ott volt Lezsák Sándor (az Országgyűlés alelnöke), munkatársa Bartos Mónika, Csatári Bálint professzor (MTA RKK), a Szent István Egyetem és még sokan mások. Közel 120 egyetemista és főiskolás vett részt a több napos kutatásban. Képviseltette magát a Károly Róbert Főiskola, a Kecskeméti Főiskola, valamint a Szent István Egyetem. A megnyitón többek között előadást tartott Glatz Ferenc, az MTA volt elnöke, akadémikus, Csatári Bálint geográfus, Czene Zsolt (VÁTI), Dr. Jász Krisztina (kutató), Szabó Gellért, Szentkirály polgármestere, Csörsz né Zelenák Katalin (Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete).

Tudósít a hallgató

A kutatáson Jászberényből is voltak hallgatók és oktatók is. Az Alkalmazott Bölcsészeti Karról részt vett oktatók: Antal György, Dr. Tóth János, Dr. Szarvák Tibor, illetve Tasi István. Antal György a megnyitón rendkívül érdekes és szép előadást tartott, méltón képviselve ezzel a kart.

A kutatás a korábbihoz hasonlóképpen zajlott, azonban idén nem kérdőíves felmérés volt, hanem interjúk születtek, illetve ún. fókuszcsoportok alakultak a településeken, ahol részt vettek a helyi politika képviselői, az egyetemisták, valamint a tanyasiak, ezzel segítve a kommunikációt a vezetők és a tanyasi emberek között. Az eredményt egy összegző tanulmányban jelentetik meg, valamint egy törvényjavaslat alapjául szolgál majd.

Persze a munkán és az előadásokon kívül számos más program is várta az ott lévőket. Így például tábortűz, táncház, valamint minden este buli. Azt hiszem, hogy ismét nagy élményekkel tértünk haza a tanyákról, és remélem, hogy ismét tudtunk tenni valamit az ott élőkért, hiszen a tanyasi létforma megőrzése mindannyiunk érdeke!

Kép és szöveg: **Bakosi Tamás**

Mit látni a vonatablakból?

Utazás közben sokszor láthatunk egy-egy házat a városokon, falvakon kívül, melyek ott árválkodnak a puszta közepén vagy az erdő mélyén. Vajon kik élnek a házakban és milyen körülmények között?

Kollégistaként sokat utazom, és a vonatablakon kitekintve a városokon kívül számos elhagyatottnak tűnő házat lehet látni. Sokszor elgondolkodtam azon, hogy az itt élők hogyan járnak vásárolni, hogyan mennek dolgozni, az ügyeiket intézni a hivatalba, és hogyan részesülnek a szociális szolgáltatásokból, hogyan veszik igénybe a különböző „városi” szolgáltatásokat. A természet közelsége kétségtelenül vonzó, azonban vannak ennek hátrányai is. A különböző szervezetek, így a Máltai Szeretetszolgálat, vagy a tanyagondnoki szolgálatok segítik a tanyán élő emberek életét, és teszik könnyebbé a mindennapjaikat.

Többnyire idős emberek laknak a városok peremén, azonban számos

Buda Ferenc:

Tanya-hazám

(részlet)

KI HÍVOTT KÖZÉTEK
TANYÁK!

rozs föld tanyabejáró dűlőút
kukoricaföld krumpliföld
tanyabejáró dűlőút szőlő
dűlőút nádas
tanyabejáró hereföld
fűzfa koronaakác tanyabejáró
legelő répa föld
erdő
tanyabejáró dűlőút
tanya
dűlőút dűlőút
dűlőút dűlőút
dűlőút

új világ
új ég új föld
ígéret Földje

új Jeruzsálem

Szóttlan föld, mindent kibírsz.

fiatalkorú költözne ki a városok szélére, azért, mert elégük van a városok nyüzsgéséből, a rohanó világból.

Azonban autó nélkül nem sokra megy például a gyermekes család, hiszen a gyermeknek iskolába kell járnia, a családnak vásárolnia kell, ügyeket intézni. A buszjáratok egyre ritkulnak, és mint tudjuk, nem minden tanyánál van megálló. Sokszor a téli hideg beköszöntével az amúgy sem kedvező útviszonyok még rosszabbá válnak. Az élelem, a nyugdíj, a fizetés megszerzése sokszor nagy gondot okoz.

A cikkemmel szeretném elérni, hogy gondoljunk a tanyán élők helyzetére,

hiszen sokan akaratukon kívül kényszerülnek a civilizációtól távol lakni. Mikor mi a hivatalt vádoljuk, hogy órákat kell egy papírra várni, és hogy milyen bürokratikus a rendszer, gondoljunk azokra, akiknek a hivatalhoz való eljutás is nehézséget okoz és gyakran nagy időt vesz igénybe. Vagy a vásárlásnál, amikor a fejünket fogjuk, hogy mennyien állnak előttünk, és mennyit kell sorba állni, vannak olyanok, akik szívesen mennének minden nap bevásárolni, ha tehetnék, azonban a lakóhelyükön nincs erre lehetőség.

Bakosi Tamás

szociális munka szakos hallgató

Zalában „susogtunk”

„Kerestem az utat, a patakot, a nádaszt,
a cserszagú erdőt...,”

közben megtaláltam a Hazámat.”

(Fekete István)

I dén ismét hadrendbe állt tanya-, illetve falugondnoki csapatunk, hogy újabb részét fedezze fel hazánknak. Ezúttal a zalai dombsággal, falvakkal, a Zalai Falvakért Egyesület munkájával, az itteni falugondnoki szolgálatokkal ismerkedtünk meg, a települések polgármestereinek, falugondnokainak segítségével.

Előző utunk méltó folytatásaként Szentgyörgyvár volt első állomás helyünk, ahol Ádovics István polgármester és Illés Miklós falugondnok fogadott minket. Miután bemutatták településüket, a szemközti Széchenyi pince hűvös falai között találtunk menedéket. Vajda János verssorai fogadtak minket a pince bejáratánál: *„Föld alá jutunk maholnap / Hol nem lesz bor, leány, nóta / Vigasztaljon addig a csap, / S hogy ne féljünk a föld alatt, / Járjunk ide szoktatóba.”*

A tiszteletünkre rendezett borkóstolón bepillantást nyertünk a zalai dombság egyedülálló éghajlatán termett szőlők borbba zárt ízvilágába, melyek felveszik a versenyt a tokaji borokkal. Következő állomásunk a Göcseji Falumúzeum volt, ahol több tájegység tájházait, illetve olajbányászati gépek kiállítását tekinthettük meg. Megfáradt csapatunk Nován a Csicsergő Szabadidőközpontban nyert felüdülést, ahol minden igényt kielégítő ellátásban részesültünk. Nevéhez méltón a szabadidőközpont madárdaltól volt hangos, és bevallom, számomra néhány ismeretlen trilla is felcsendült,

amelyek jól kiegészítették a pihentető nyugalmat, ami körülött bennünket.

Másnap a finom reggelit követően a novai templomba látogattunk. A szokványos külső nem is sejtette, milyen csodálatos belső tárul elénk. A freskók térhatású elemei szinte „kiléptek” a fal, illetve a boltozat síkjából. A szentképek, a szobrok freskókban folytatódva egy egészé álltak össze. A templom bemutatása során szó esett a susogós szenteltvíztartókról, melyeket mi is kipróbáltunk és a hatás varázslatos volt. Amit belesúgtunk az egyikbe, az a töle pár méterre lévő párjában tökéletesen hallhatóvá vált.

Ezt követően Zalabaksára uzartunk, ahol kézműves házat tekinthettünk meg. Innen Pusztadericsre vettük az irányt, ahol a polgármesterasszony, Gál Lászlóné Magdi és Gergály Csaba falugondnok – karöltve a képviselőtestület tagjaival és a falu aprajával nagyjával – fogadott a zalai vendég-

szeretet minden elemét felvonultatva. Végigkóstolhattuk egy hagyományos zalai lakodalmas ebéd minden fogását, és megtekintettünk egy filmet a Zalai Falvakért Egyesület munkájáról. Megismerhettük a település szociális helyzetét, a településen végzett falugondnoki munkát.

Söjtörön a Deák Emlékházat tekinthettük meg. Elgondolkodtatott Deák Ferenc 1834-ben mondott beszédének ma is megszívlelendő részlete: *„Csak ott igazán boldog és virágzó a haza, hol a földet szabad kezek művelik; s ott erős a nemzet, hol szabad kezek védik a tulajdont és a függetlenséget.”*

Bucsután Gyurkó Imréné polgármester asszony fogadott bennünket a helyi népdalkör élén. A falugondnok Kucséber József pedig bemutatta a gondozási központot, a konyhát, a klubot. A tartalmas nap után jólesett megpihenni a szálláshelyünk nyugalmas adó ágyaiban.

A harmadik nap reggelén hazafele vettük az irányt, és bár elgondolkodtunk, hogy azzal a kisvonattal jöjjünk-e haza, amivel nosztalgiztunk a vasúttörténeti kiállításra utazva, de végül a kényelmet választottuk, és visszaigazoltunk a Terjéki Tours buszára, ami már csak a finom ebéd elköltéséig, illetve egy kis Balaton parti séta erejéig szakította meg útját.

Ismét sokat tanulhattunk, láthattunk, tapasztalhattunk, és élményekkel megrakodva térhettünk vissza dolgos hétköznapijainkhoz.

Bozóki Imre

Megnyerték a bizalmat

Hogy mennyire nehéz búcsút inteni a falugondnoki munkának, azt az alábbi beszélgetések is alátámasztják. Ezúttal két nemrég nyugdíjba vonuló kollégánkat mutatjuk be.

Aceglédi Sila József falugondnoki pályafutása 2005. május 1-jén kezdődött, és egészen nyugdíjba vonulásáig, 2009 decemberéig tartott. A töretlen lendület és lelkesedés hajtómotorja pedig az együttérzés és az önzetlen segíteni akarás volt.

– A megbízást a Máltai Szeretetszolgálatól kaptuk, és a munkánk a területek felderítésével kezdődött. A Kecskés Csárdától Nyársapátiig végigjártuk a ceglédi tanyaterületet, és felmértük, hogy ki szorul segítségre. Minden tanyában megfordultunk, ami több száz ingatlant jelent – emlékszik vissza a kezdetekre.

– *Milyen fogadtatásban volt része a kezdeményezésnek?*

– Voltak, akik nem igényelték a segítséget. Mintegy 120-140-en azonban, jórészt idős emberek, örültek a lehetőségnek. Sokukat orvoshoz hordtuk, kiváltottuk a gyógyszereiket, élelmiszert vásároltunk nekik, kivittük és összeváltuk a tűzifát, elláttuk a kutyákat, beszereztük a petróleumot, szállítottuk az ivóvizet... Errefelé ugyanis sok még az ásott kút, aminek a vize nem alkalmas fogyasztásra. A fiatalok elsősorban akkor szorulnak segítségre a tanyavilágban, amikor újszülött van a családban, és orvoshoz, vizsgálatra kell hordani. Gyakran vittünk gyerekruhákat is ezekhez a családokhoz.

– *Az ilyen típusú munka nem éri be az ember idejével: a szíve és a lelke is kell hozzá. Hogyan tudott eleget tenni ennek az elvárásnak?*

– Lelkileg nehéz volt feldolgozni azt a sok nehéz sorsot, amivel a munkám során találkoztam. Amikor 2004-ben jártuk a terepet, szörnyen lehangoló volt az irgalmatlan szegénység látványa, és a tehetetlenség érzése. Van ahol se villany, se víz. Soknak nincs családja, vagy nem látogatják: magányosak, mint a kisujjam. Megrázó élmény volt ezt felismerni. Örülök, hogy a segítségükre lehettem ezeknek az embereknek!

– *Hiányzik a munka?*

– Igaz, hogy tavaly decemberben nyugdíjba mentem, de nem szakadtam el a Máltai Szeretetszolgálatól. Van egy 30 éves Mercedes teherautó, amivel önkéntesként én szoktam elszállítani a felajánlasként érkező bútorokat, háztartási gépeket. A feleségem ugyancsak önkéntes, így továbbra is kivesszük a részünket a munkából.

+++

Megnyerni az emberek bizalmát – ezt tartotta hivatása legfontosabb kihívásának a tompai Szakáll András, aki 2001-ben lett falugondnok. Feladata idén februári nyugdíjazásáig az idősek támogatása, a családok segítése volt.

– Tompai viszonylatban nem igazán lehet tanyákról beszélni, a gondozottak inkább a várostól kieső, közművel ellátott külterületi részekben élnek. Zömében idős emberekről van szó, mert hiszen a környék is egyre jobban elöregszik. A fiatalság elmegy szerencsét próbálni a

nagyobb városokba, így meglehetősen kevés a fiatal a házakban.

– *Magukra maradnak az öregek...*

– Nyugodtak lehetnek felülük a gyerekek, mert mi viszünk nekik meleg ebédet, elhordjuk az orvoshoz, kiváltjuk a gyógyszereit. Segítünk ezzel a hozzátartozóknak is, hiszen nem kell szabadságot kivenni, ha a szülőnek vizsgálatra kell mennie. Elvégre mindnyájan tudjuk, hogy milyen nehéz manapság a munkahelyet megtartani.

– *Hogyan fogadják a segítséget maguk a gondozottak?*

– Mindennek a záloga a bizalom. Azt pedig nem adják ingyen. Ha azonban meggyőződnek arról, hogy szeretettel és önzetlen segítő szándékkal közeledik hozzájuk az ember, akkor megnyílnak. Büszke vagyok arra, hogy kitüntettek a bizalmukkal az emberek, igaz, igyekeztem is azt megszolgálni. Volt, hogy egy kis töpörtyűvel sikerült óriási örömet szerezni valakinek, akiről tudtam, hogy szereti, így kérés nélkül vittem. Előfordult az is, hogy megelőlegeztem a bevásárlás, vagy a patika költségét ott, ahol láttam, hogy nagy a szükség... Szerettem másokon segíteni, és cserében mindig hálában volt részem.

– *Hogy telnek a nyugdíjas idők?*

– Nem unatkozom itthon sem, de megvallom: kicsit hiányzik a munka, és főképp az emberek. A legtöbbet kaptam ettől a hivatástól: az emberek megbízna bennem, ahogy én is bennük, mert soha nem kellett egymásban csalódnunk. Azért nyugdíjasként sem maradok ki a közösségi életből: tagja vagyok a néptánc csoportnak, és citerázok.

Tóth Tímea

Gyógynövénytár

Borágó (*Borago officinalis* L.)

Népies neve: uborkaszagú fű, borvirág, borecs

A növény leírása: Az érdeslevelűek (Boraginaceae) családjába tartozik, amit a neve is elárul. 60–70 centiméter magas, szárait, leveleit és a virágok csészéjét serteszőrk borítják. A Földközi-tenger vidékéről származik, egyéves fűszer- és dísnövény. Szép világoskék virágai vannak.

Hogyan gyűjtjük? A növény virágos hajtását, valamint magját hasznosítják gyógyászati célokra. Május–júniusban virágzik.

Mi van benne? A növény nyálkaanyagokat, flavonoidokat, pirrolizidin alkaloidokat, nyomokban illóolajat tartalmaz. Magja gazdag gamma-linolénsavban, amely értékes zsírsav, a vér kedvező zsír- és koleszterin-szintjeinek kialakításában van szerepe.

Mire jó? Közismert vizelethajtó, de alkalmazzák vese- és hólyagbántalmak esetén is. Külsőleg kelések érlelésére használják borogatóként, illetve toroköblítőként. Tudományosan igazolt, hogy jótékony hatást fejt ki

neurodermatitis (allergiás vagy idegi alapú bőrbetegségek) esetén. Szilícium tartalma miatt pedig szerepe van a hajszálak, körmök, kötőszövetek felépítésében.

Hogyan használjuk? Tea: Jó vizelethajtó, alkalmazása vese- és hólyagbántalmak esetén ajánlott.

Borogatás: Negyed liter forró vízzel forrázzunk le 5 evőkanál apróra vágott borágó-levelet, majd 10 perc eltelte után szűrjük le. Mullópólyás borogatást tehetünk a gyulladt bőrfelületre, naponta akár többször is.

Olaj: A gyulladt és száraz bőr bedörzsölésére javallott. A borágóolaj gyógynövény-szaküzletekben és bioboltokban kapható.

Fűszerként: Virágát salátákba, köretek és sütemények díszítésére használják, akár szárítva is.

Jó tudni! A borágó levelét és virágát nem szabad túlzott ideig használni, mert úgy vélik, hogy bizonyos alkaloida-tartalma miatt káros hatású lehet. Orvosi használata lehetséges májkárosító hatása miatt háttérbe szorul.

Érdekesség: Gyenge, friss levelét hideg italok készítéséhez, szendvicsek ízesítésére és sószegény diétához ajánlják.

Búcsúzunk

Megrendülve hallottuk dr. Hajdók Zsolt halálhírét. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársaként dolgozott együtt egyesületünkkel, amikor a szeretetszolgálat se-

gítségével 500 kerékpárt juttattunk a tanyavilágba.

Hajdók Zsolt szervezte meg a Magyar Máltai Szeretetszolgálaton belül a pályázat megvalósítását, a kerékpárok eljuttatását, majd a program utókövetését is. Nagy tudású, mélyen érző, segítőkész embert ismerünk meg személyében. További közös terveket szőttünk, melyek már együtt nem valósulhatnak meg.

Halála mindannyiunk számára nagy veszteség.

(Képünkön Kozma atyával örököztük meg Hajdók Zsoltot.)

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a **Falugondnokok**

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümeгинé Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almási László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent a
Szociális és Munkaügyi Minisztérium,
valamint a Nemzeti Civil Alapprogram
támogatásával.

